

Stokholmas un Upsalas mācītāja Kārļa Žola ceļavārdi šai nedēļai

7. martā

Šķiet, viena no šī dīvainā pandēmijas laika īpatnībām ir arī tā, ka bez visa pārējā ir mainījusies iepriekšējā kaut cik skaidrā robeža starp tā sauktajiem “konservatīvajiem” un “liberālajiem”; varbūt pat pašas šīs lomas kādās situācijās šobrīd vispār ir savādākas... Iespējams, arī tā ir zīme, ka pēc pandēmijas pasaule dzīvos citā realitātē, nekā pirms tās. Kāda tā būs, to rādīs laiks. Un, cerams, to veidosim vēl arī mēs paši...

Krīzes brīžos patiesība par cilvēkiem un to paustajām domām, pārliecību un idejām atklājas skaidrāk, nereti savādāk, nekā līdz tam. Ne velti, tautas gudrība vēstī, ka kopā kāpt kalnos un iet izlūkos var tikai ar tiem, ko esi patiesi iepazīnis. Tā nu šis ir tāds, varbūt skaudru patiesību iepazīšanas laiks par sevi, apkārtējiem, par šķietamām un patiesām vērtībām. Vai ir kas tāds, kas tev šajā laikā atklāties savādāk, ko esi iepazīnis “no citas puses”? Ja tā ir, tad, vai par to ir jāklusē? Domāju, ka nē. Un, vai šis ir laiks, kad apslēpt savas domas un izjūtas? Domāju, ka arī, nē. Pretējā gadījumā rodas un attīstās arvien jaunas depresijas ar nepārredzamām sekām dažādos līmeņos. Protams, kā arvien, jautājums ir, kā un kam sevi izpaust... Un, pilnīgi iespējams, nav jāizliek savi uzskati vispārējai apskate. Bet, vai kāds tevi dzird, saklausa? Gan šaurākā, dziļākā, personīgā, gan plašākā, vispārējā nozīmē. Arī šobrīd, lai gan informācijas pieejamības pārbagātībā cilvēki ievēro galvenokārt mākslīgi “uz augšu” virzītas balsis, tomēr vēl arvien tik svarīga ir apziņa, ka tu tiec sadzirdēts un cienīts, lai gan neapšaubāmi, viedokļu pārbagātības jūklis paliek arvien nepārskatāmāks. Ieskatoties šajā jūklī arī šķiet, ka arvien vairāk paliek to, kam neinteresē gandrīz nekas. Arī tās varbūt ir sekas tam, ka cilvēki iepriekš nav uzklusīti, sadzirdēti?

Vietā vai nevietā, bet prātā nāk vārdi no Lūkas evaņģēlija 19:40, kur Kristus saka *“ja viņi klusēs, tad akmeņi brēks”*. Protams, arī akmeņi var daudz ko pastāstīt, tāpat kā it viss dabā, bet, vai nav tā, ka vispirms mums, cilvēkiem svarīgi ir dzirdēt vienam ar otru, būt komunikācijā... Mūsu komunikācijas veidi ir tik dažādi... Mēs kaut ko paužam ikkatrā savas dzīves brīdī – un vārdi ir tikai neliela daļa no tā. Esmu pārliecinājies, ka ja vārdi var būt maldinoši, tad, piemēram, ķermeņa, acu valoda, lai arī neapzināta, pauž daudz patiesāku vēsti, kas kādreiz var būt arī pretrunā paustajiem vārdiem. Bieži vērtīgāk ir nevis klausīties kādu autoritāšu teiktajos vārdos, bet pavērot, kas tiek pausts citos šīs pašas personas komunikācijas veidos. Diemžēl cilvēki tik bieži ir ticējuši viens otra, autoritāšu vārdiem, bet nav ievērojuši citas komunikācijas izpausmes. Patiesībā, vai tieši tādēļ pasaulē nav tik daudz vilšanos, arī sāpju? Ko ievērosi, kam noticēsi tu savās saskarsmēs?

Un, vai pazīsti, saproti vispirms jau pats sava ķermeņa valodu, vai sajūti savas spriedzes, stresu sekas? Vai sajūti, kas Tevi patiesi atbrīvo, padara Tevi drošāku, patiesāku, spējīgāku sevi adekvāti izpaust? Vai tas mums nebūtu jāmācās vispirmām kārtām, lai nedarītu pāri sev, viens otram un pasaulei? Amerikāņu rakstnieks Eduards Albī (*Edward Albee*), runājot par māksliniekiem, ir teicis, ka tiem “jātur spogulis cilvēka priekšā un jāsaka: “tas esi tu, un, ja vien vēlies, tu šo tēlu vari mainīt””. To atgādināt ir ne tikai mākslas, bet mūsu katra uzdevums - nolikt sev priekšā kādu spoguļi un atzīt: “tas esmu es, un, ja vien patiesi vēlos, varu šo tēlu mainīt.” Vai klusēsi par pasauli, un vissvarīgākais – pats sev? Vai redzēsi, dzirdēsi vispirms jau sevi, vai spēsi vēl sevi patiesi izpaust? Vai arī, kā Kristus saka: “*tad akmeņi brēks*”?